

Dobrosława Świerczyńska

"Światopogląd pozytywizmu - próba odtworzenia", Jerzy Tynecki,
"Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza" R.17-18 (1984) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 29/2 (100), 352

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TYNECKI Jerzy: Światopogląd pozytywizmu - próba odtworzenia. "Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza". R. 17-18: 1982-1983 (wyd. 1984), s. 171-199.

Próba przypomnienia światopoglądu pozytywistycznego jako całości: od doktryny Comte'a, poprzez modyfikacje J.St. Milla i Spencera. Zwrócono uwagę na synkretyzm pozytywizmu i jego odmiennosc w warunkach polskich: legalistyczne hasła pracy organicznej i pracy u podstaw, atakowanie tych haseł przez stronnictwa niepodległościowe za rzekomą zgodę na niewolę i przez marksistów za niezgodność z teorią walki klas. Podkreślono rolę kierunku w integracji nowożytnego narodu polskiego i większą niż w romantyzmie łączność idei z narodem i przemianami społecznymi. Przypomniano rozwój polskiego pozytywizmu od "przedburzowców", poprzez pozytywizm "warszawski" i "gradacje odcieni liberalizmu", aż do scjentyzmu propagowanego przez absolwentów uczelni zachodnich i rosyjskich.

BP/100/95

D.Ś.

W STRONĘ WIERSZA. Interpretacje poezji najnowszej. Wstęp i oprac. L. Topp. Warszawa 1984, MAW, ss. 328, zł 170,-

Antologia jest zestawieniem wierszy i ich interpretacji, sporządzonym na wzór zbioru "Liryka polska". Obejmuje utwory autorów debiutujących w latach 1975-1980, nazywanych często poetami "nowej prywatności": M.U. Benki, K. Brakonieckiego, R. Chojnackiego, A. Czekanowicza, S. Esden-Tempskiego, Z. Joachimiaka, A. Jurewicza, A. Kaliszewskiego, G. Musiała, D. Opolskiego, A. Pawlaka, S. Zajączka, W. Zawistowskiego. Interpretacji dokonali krytycy tej samej generacji: W. Cegłowski, S. Chwin, J. Gwizdalska, T. Komendant, Z. Majchrowski, A. Mrozowska, T. Nyczek, S. Rosiek, T. Skutnik, J. Sochoń, M. Stala, L. Topp. Autorka wstępu omawia charakter i uwarunkowania społeczno-polityczne poezji "nowej prywatności", odwołując się do powstałych wówczas manifestów poetyckich.

BP/100/96

E.G.